

cemi, v Dol. Rakousích (tzv. Weinviertel). Výskyt tohoto druhu v ČSR je nutno pokládat v minulosti za pravděpodobný, ale ne zcela potvrzený; v současné době na našem území neroste.

Celkové rozšíření: Ojedinelé lokality ve Španělsku, Rakousku, Maďarsku, Jugoslávii a Rumunsku; souvislejší rozšíření v j. a stř. části evropského SSSR, Zakavkazi, sv. Turecku, Střední Asii, j. Sibíři, Mongolsku, Íránu, Afghánistánu a Kašmiru. — Mapy: AELLEN 1960-1961: 701 (rakouské lokality nepřesně vyznačeny na území ČSR); SCHUBERT et al. Wiss. Z. Univ. Halle, ser. math.-natur., 30: 110, 1980.

8. *Axyris* L. — bříšť

Axyris LINNAEUS Sp. Pl. 979, 1753.

Jednoleté byliny se střídavými, celistvými listy, hvězdovitě chlupaté. Květy jednopohlavné, jednodomé, s okvětím 3(-5)cípým, tyčinky 3-5, blizny 2. Nažka vertikální, na vrcholu s dvoulaločným křídlem. Zárodek podkovovitě zakřivený. — 5-6 druhů v Eurasii od Povolží a Kavkazu po Dálný Východ.

1. *Axyris amaranthoides* L. — bříšť sibiřský

Axyris amaranthoides LINNAEUS Sp. Pl. 979, 1753.

Exsikáty: Extra fines: Gerb. Fl. SSSR, no 3512. — KARO Pl. Dahur., no 236.

Lodyha přímá, jednoduchá nebo řídce větvená, asi 25-80 cm vys. Listy celistvé, vejčité kopinaté až úzce kopinaté, celokrajné, krátce řapíkaté, svrchu téměř lysé, naspodu hustě chlupaté. Samčí květy v klubičkách, skládajících na konci větví krátké lichoklasy, cípy okvětí s patrnou stř. žilkou; samičí květy po 1-3 v úžlabí listů pod samčími květenstvími, okvětí blanité, za plodu vytrvávající a jen málo zvětšené. Naž-

ky obvejcovité, 2,5-3,5 mm dl., červenohnědé. VII-VIII. Tf.

V ČSR se vyskytl jednou pomíjivě na rumišti u Liberce (HOUBEK Preslia 28: 196, 1956). Původní areál sahá od Povolží přes Sibír a Mongolsko do Japonska a Číny; zdomácnělý je v Severní Americe. Hojně zavlékán do z. oblastí evropského SSSR, vzácněji pomíjivě do stř., s. a z. Evropy.

Poznámka: Kromě tohoto druhu byly do stř. Evropy jednorázově zavléčeny *A. prostrata* L. s větviemi poléhavými a listy téměř okrouhlými a *A. hybrida* L. s listy na koncích tupými, po obou stranách chlupatými, oba původem z kontinentální Asie.

9. *Kochia* ROTH — bytel

Kochia ROTH J. Bot. (Schrader) 1800/1: 307, 1801. — Syn.: *Bassia* ALL. sect. *Kochia* (ROTH) A. J. SCOTT Feddes Rept. 89: 107, 1978.

Lit.: AELLEN P. (1954): *Kochia*. In: Ergebnisse einer botanisch-zoologischen Sammelreise durch Iran. Mitt. Basler Bot. Ges. 2/1: 4-16. — BURYGIN V. A. [red.] (1971): Izeň—*Kochia prostrata* (L.) Schrad. Taškent. — SEMIOTROČEVA N. L. (1971): Kariostatika jednoletníkov rodu *Kochia* Roth. Izv. Akad. Nauk Kazach. SSR, ser. biol., 1971/6: 31-36. — GRÜLL F. (1972): *Kochia densiflora* (Turcz.) Aellen v nápadné facií na trati Brno-Maloměřice. Zpr. Čs. Bot. Společ. 7: 107-110. — SEMIOTROČEVA N. L. (1974): Kariostatika české issledovanija rodu *Kochia* Roth. Vestn. Akad. Nauk Kazach. SSR 1974/9: 74-76. — WEINER E. (1982): Intraspezifische Taxa von *Kochia scoparia* (L.) Schrader. Mitt. Florist. Kart. Halle 8: 71-75.

Jednoleté byliny nebo polokeře se střídavými, většinou úzkými listy, ± chlupaté jednoduchými chlupy. Květy oboupohlavné (vz. zčásti jednopohlavné), po 1-4 přisedlé v paždí listů, bez listenců, skládající lichoklasy na konci větví. Okvětních cípů 5, v hor. části dovnitř sehnutých, každý za plodu s křídlovitým nebo hrbolkovitým výrůstkem; tyčinek 5; blizny 2, ± dlouze papílnaté, červené. Nažky horizontální, zploštěle kulovité, s kožovitým oploím. Semeno smáčklé, v obrysu okrouhlé, hladké; zárodek podkovovitě zakřivený, zelený. — Asi 15-20 druhů převážně v mírném pásmu Eurasie, též v z. části Severní Ameriky, v s. a j. Africe (australské druhy, někdy sem počítané, patří zřejmě do samostatných rodů), adventivně i jinde. — Anemogam.

Poznámka: Všechny 3 naše druhy rodu *Kochia* (a řada dalších) mají v listech zvláštní uspořádání asimilačního pletiva - tzv. věncových buněk - podél cévních svazků; věncové buňky tvoří na průřezu (na rozdíl od rodů *Atriplex* a *Salsola*) oblouk jen kolem dřevní části cévních svazků.

1a Polokeře	1. <i>K. prostrata</i>
b Jednoleté byliny	2
2a Listy čárkovité, na průřezu půlkruhovitě; okvětní cípy hustě přitiskle chlupaté, většinou s tmavozelenou trojúhelníkovitou skvrnou s křídlovitými výrůstky	2. <i>K. laniflora</i>
b Listy čárkovité až úzce podlouhlé, ploché; květní cípy většinou lysé, jen na okraji brvitě, bez	

tmavozelené skvrny, s výrůstky zpravidla pouze hrboľkovitými (ale někdy též křídlovitými)

3. *K. scoparia*

1. *Kochia prostrata* (L.) SCHRADER — bytel roz- prostřený Tab. 65/1

Kochia prostrata (LINNAEUS) SCHRADER Neues J. Bot. 3: 85, 1809. — Syn.: *Salsola prostrata* L. Sp. Pl. 222, 1753. Exsikáty: Fl. Austro-Hung. Exs., no 3850. — Fl. Exs. Reipubl. Social. Českoslov., no 1434. — Extra fines: CAILLIER Iter Taur. tert., 1900, no 720. — Fl. Hung. Exs., no 534. — Fl. Olten. Exs., no 404. — REVERCHON Pl. Esp., Prov. Teruel, no 853.

Polokeře se silným křovitým kořenem, v hloubce rozvětveným, a se soustavou měl-
kých horizontálních kořenů. Z kořenové hlavy
vyrůstají ± dřevnaté, vystoupavé až poléhavé,
na povrchu šedozelené (často rozpraskané) lo-
dyhy a na nich letošní bylinné větve, dohroma-
dy až 70 cm dl.; větve oblé, řídce vlnatě chlupa-
té, později olýsalé, často načervenalé až červe-
né, řídce olíštěné; v úžlabí listů často hustě olí-
štěné výhonky. Listy čárkovité až široce čárko-
vité, 5-20 mm dl., 0,5-1,0 mm šir., ploché až
půlválcovité, na vrcholu tupě špičaté, rovnou
nebo mírně zúženou bází přisedlé, řídce nebo
hustě přitiskle chlupaté. Květy po 3-4 v úžlabí
listenů, sestavené v terminální lichoklasy, které
skládají řidkou latu. Okvětí přitiskle chlupaté,
za plodu s 5 křídlovitými, blanitými výrůstky,
až 2 mm dl., k bázi zúženými. Semeno asi 2 mm
v průměru, tmavě hnědé. VII-IX. Chf.

2n = 18 (ČSR: 20b. Hustop. pah.)

Variabilita: V rozsahu celého areálu proměnlivý
především v odění lodyhy a šířce listů. Naše rostliny (a
evropské vůbec) patří k nominální subsp. *prostrata* [var. *fla-
vescens* LAG., var. *virescens* FENZL, subsp. *virescens* (FENZL)
PRATOV] s lodyhami řídce plstnatě chlupatými až lysými
a čárkovitými listy. V asijské části se kromě ní vyskytuje též
subsp. *grisea* PRATOV (= var. *canescens* MOQ., var. *villosissima*
BONG. et MEY.) s lodyhami hustě plstnatými nebo dlouze
chlupatými a širšími listy, odlišná též ekologicky.

Ekologie a cenologie: Meze a okraje
cest v polích a vinohradech, suché stráně (dříve
též pastviny a okraje slanisk), převážně na spra-
šovém podkladu. Ve společenstvech svazů *Fe-
stucion valesiacae* a *Convolvulo-Agropyrion*.

Rozšíření v ČSR: Pouze na j. Moravě
v termofytiku, převážně v kolinním stupni
(min.: Terežín, ca 180 m; max.: Újezd u Brna,
ca 250 m). Dnes pouze na Staré hoře u Újezda
u Brna, na ostatních lokalitách zřejmě již dávno
vyhynulý. Δ — Mapy: SLAVÍK FKS 1990: 46.

T: 16. Znoj.-brn. pah. (Znojmo; Oleksovičky; lit.: Jaro-

slavice), 20b. Hustop. pah. (Újezd u Brna; Žatčany; Mout-
nice; Terežín).

Některé lokality bez podrobnějších údajů by bylo mož-
no řadit i do fyt. o. 18. Jihomor. úv. Údaje od Uherského
Hradiště a Kostelan nad Moravou jsou nedoložené a nepří-
liš pravděpodobné.

Celkové rozšíření: Středozeří (kromě Apeninské-
ho poloostrova a ostrovů), jv. část stf. Evropy, jih evropské-
ho SSSR, Zakavkazsko, Írán, přes Střední Asii na východ
po Mongolsko, s. Čínu a Tibet. — Mapy: AFE 1980: 56;
SCHUBERT et al. Wiss. Z. Univ. Halle, ser. math.-natur., 30:
102, 1981.

2. *Kochia laniflora* (S. G. GMELIN) BORBÁS — by- tel vlnokvětý Tab. 65/2

Kochia laniflora (S. G. GMELIN) BORBÁS Balaton Fl. 340,
1900. — Syn.: *Salsola laniflora* S. G. GMELIN Reise Russl.
1: 160, 1774. — *S. arenaria* MAERKLIN Schr. Regensburg.
Bot. Ges. 1: 332, 1792. — *Kochia arenaria* (MAERKLIN) ROTH
J. Bot. (Schrader) 1800/1: 307, 1801.

Exsikáty: Extra fines: DÖRFLER Herb. Norm., no
5163. — Fl. Exs. Austro-Hung., no 262/1, II. — Fl. Exs.
Reipubl. Bohem. Slov., no 1208. — Fl. Exs. Reipubl. Soci-
al. Českoslov., no 1630. — Fl. Hung. Exs., no 542/1, II. —
Gerb. Fl. SSSR, no 3517a, b et 5860. — SCHULTZ Herb.
Norm., ser. n., no 142.

Jednoleté byliny s tenkým, řídce větveným
kořenem. Lodyha (5-)10-50(-60) cm vys., od-
spodu řídce větvená, dol. větve rovnovážně od-
stálé a ± stejně dl. jako hlavní lodyha; lodyha
i větve oblé, hustě kadeřavě chlupaté, později
řídce chlupaté až olýsalé. Listy čárkovité, 10-20
mm dl., 0,5-1,0 mm šir., na průřezu půlkruhovi-
té, na vrcholu tupě špičaté, přisedlé, řídce nebo
hustě přitiskle chlupaté, na okraji dlouze brvi-
té. Květy na bázi s věnečkem chlupů, po 1-2
v úžlabí listů, v řídkých lichoklasech. Okvětí ±
hustě přitiskle chlupaté, okvětní cípy s tmavo-
zelenou trojúhelníkovitou skvrnou, za plodu
s křídlovitými, asi 1 mm dl. výrůstky. Semeno
1,8-2,0 mm vel., tmavohnědé. VII-VIII (-IX).
Tf.

2n = 18 (extra fines)

Variabilita: Druh málo proměnlivý, např. v hustotě
odění [f. *dasyantha* (PALLAS) AELLEN s hustšími chlupy].

Ekologie a cenologie: Volné písky, pí-
sečné bory apod. Ve společenstvech svazu *Koe-
lerion glaucae*, popř. *Dicrano-Pinion*.

Rozšíření v ČSR: Pouze na jv. Moravě
a v termofytiku, v planárním a kolinním stupni
(max.: Vlkoš u Kyjova, ca 200 m); v posledních

Tab. 65: 1 *Kochia prostrata*, 1a - terminální část lodyhy, 1b - část lodyhy s plodem. — 2 *K. laniflora*, 2a - část lodyhy s plo-
dem. — 3 *K. scoparia* subsp. *scoparia*, 3a - část lodyhy s květy. — 4 *K. scoparia* subsp. *densiflora*, část lodyhy s květem.

letech nebyl nalezen. Δ — Mapy: SLAVÍK FKS 1990: 47.

T: 18a. Dyj.-svr. úv. (lit.: Jaroslavice), 18b. Dolnomor. úv. (dosti hojně), 20b. Hustop. pah. (Zaječí; Šardice).

Celkové rozšíření: Jižní Evropa, j. část stř. Evropy (NSR, ČSSR, Rakousko, Maďarsko, Rumunsko), Polsko, stř. a j. část evropského SSSR, Malá Asie, Zakavkazí, Írán, Střední Asie, j. Sibiř, z. Mongolsko. — Mapy: MEUSEL et al. 1965: 135; AELLEN 1960-1961: 707; AFE 1980: 57.

3. *Kochia scoparia* (L.) SCHRADER — bytel metlatý

Kochia scoparia (LINNAEUS) SCHRADER Neues J. Bot. 3: 85, 1809. — Syn.: *Chenopodium scoparia* L. Sp. Pl. 221, 1753.

Jednoleté byliny s větveným, nehlubokým kořenem. Lodyha (10-)20-100(-150) cm vys., silná, naspođu dřevnatějící, bohatě větvená, i s větvemi v mládí hustě kadeřavě chlupatá, později řídce chlupatá až lysá, oblá nebo mělce rýhovaná, někdy načervenalá. Listy čárkovité až úzce podlouhlé, až 65 mm dl., 2-5 mm šir., ploché, se zřetelnou stř. žilkou, dlouze špičaté, zúženou bází přisedlé nebo až krátce řapíkaté. Květy na bázi s řídkým nebo hustým věnečkem chlupů, zřídka bez něj, po 1(-2) v paždí listů, většinou tvoří zřetelně oddělená květenství. Okvěti většinou lysé, jen na okraji brvitě, výrůstky na okvětních cípech hrbolkovité, $\pm$ trojúhelníkovité, ale někdy též křídlovité. Semeno asi 2 mm vel., černohnědé. VII-IX. Tf.

Variabilita: Polymorfni okruh, rozpadající se do několika nižších taxonů, hodnotitelných nejlépe jako subspecie (někdy považovány za drobné druhy). Kromě subsp. *scoparia* a subsp. *densiflora*, u nás zastoupených, patří sem ještě subsp. *indica* (WIGHT) AELLEN (= *K. indica* WIGHT); vyznačuje se především hustě chlupatou lodyhou i listy, pochází ze s. Indie, adventivně se vyskytuje na Blízkém východě a v s. Africe a ojedinele i v Evropě. Její výskyt u nás není vyloučen.

Celkové rozšíření: Původní pravděpodobně od jv. Evropy přes j. část SSSR, Střední Asii a Sibiř po Dálný Východ, dále v Malé Asii, Íránu, Pákistánu, Indii, Mongolsku a Číně. Zavlečen a zdomácnělý v j. a stř. Evropě, j. Africe a v Severní a Jižní Americe. — Mapy: HULTÉN CP 1971: 217; AFE 1980: 58.

1a Pod květy (a plody) řídký věneček chlupů, zpravidla kratších než okvěti

. (a) subsp. *scoparia*

b Pod květy (a plody) hustý věneček chlupů, delších než okvěti (b) subsp. *densiflora*

(a) subsp. *scoparia* — bytel metlatý pravý

Tab. 65/3

Syn.: *Kochia virgata* KOSTEL. Ind. Pl. Horti Bot. Prag. 75, 1844, nom. nud.

Exsikáty: DOMIN et KRAJINA Fl. Českoslov. Exs., no

427. — TAUSCH Herb. Fl. Bohem., no 1339. — Extra fines: Fl. Exs. Bavar., no 866, 1301. — Fl. Siles. Exs., no 427. — Gerb. Fl. SSSR, no 3519a, b, c et 3520. — SCHULTZ Herb. Norm., ser. n., no 141.

Lodyha většinou hustě větvená, s větvemi odstávajícími $\pm$ šikmo vzhůru. Květy i plody na bázi s řídkým věnečkem chlupů, většinou kratších než okvěti (zřídka bez věnečku).

2n = 18 (ČSR: 16. Znoj.-brn. pah.)

Variabilita: V rámci nominálního poddruhu byly popsány na základě různé hustoty odění některé infraspecifické taxony (formy), ale bez taxonomického významu. Rostliny, které mají na okvěti křídlovité výrůstky (místo jen hrbolkovitých), byly popsány z Dálného Východu jako var. *alata* BLOM; tento znak se zřídka vyskytuje i na našich rostlinách. Výrazným typem je pěstovaná a často zplaňující f. *trichophylla* SCHINZ et THELL. (viz odstavec Význam). Na Středním a Dálném východě byl zjištěn obdobný planý typ (f. *subscoparia* AELLEN). U nás jsou rostliny tohoto typu časté na ruderalních stanovištích; pravděpodobně jsou pouze zplanělé z kultury, i když zavlečení východoasijského typu nelze vyloučit.

Ekologie a cenologie: Rumiště, skládky odpadků, železniční násypy a kolejistiště a jiná sušší ruderalní stanoviště. Převážně ve společenstvech svazu *Sisymbrium*.

Rozšíření v ČSR: Dosti hojně v termofytiku stř. Čech a j. Moravy, jinde v termofytiku a v mezofytiku vzácněji, v oreofytiku chybí. Především v planárním a kolinním stupni, ve vyšších stupních ojedinele (max.: Vimperk, nádraží, 690 m). V poslední době se šíří zvláště na železničních tratích. — Mapy: SLAVÍK FKS 1990: 47.

Čes. T: pravděpodobně v celé podoblasti roztr. až vz. [údaje chybějí z 1. Doup. pah., 2. Stř. Poohří, 3. Podkrus. pán., 13. Rožď. pah.]. — Panon. T: ve všech fyt. o. dosti hojně až vz. — M: 27. Tachov. bráz. (Poběžovice), 31a. Plz. pah. vl., 34. Plán. hřeb. (Kbelnice), 37e. Volyň. Předšum. (Vimperk), 37p. Novohr. podh. (Velešín), 38. Bud. pán. (Nákří u Divčic), 39. Třeboň. pán. (Soběslav; Veselí nad Lužnicí), 41. Stř. Povlt. (Kamýk nad Vltavou), 46b. Kaň. Labe (Děčín), 49. Frýdl. pah. (Černousy; Boleslav), 56. Podkrk. (Svoboda nad Úpou), 58a. Žacl. (Žaclěb), 60. Orl. opuky (Doudleby nad Orlicí), 61. Dol. Poorl. (Týniště nad Orlicí; Borohrádek), 62. Litomyš. pán., 63. Českomor. mezih., 67. Českomor. vrch. (Plačkov u Humpolce; Dačice), 68. Mor. podh. Vysoč. (Dolní Loučky u Tišnova; Jinačovice u České; Říčany; Neslovice), 69a. Železnoh. podh. (Chacholice), 74b. Opav. pah. (Opava-Kylešovice), 76. Mor. brána (lit.: Hranice), 84a. Besk. podh. (Frýdek).

Celkové rozšíření: Téměř celý areál druhu.

Význam: Pěstuje se často (zvláště v teplejších oblastech) jako letnička ozdobného vzrůstu pod lidovým názvem „letní cypřišek“, většinou ve f. *trichophylla* SCHINZ et THELL., která se vyznačuje sevřeným metlovitým nebo kulovitým vzrůstem, žlutozeleným zbarvením celých

rostlin, na konci vegetačního období přecházejícím do června a listy většinou pouze čárkovitými. U cv. Childsi zůstávají rostliny i na podzim světle zelené.

(b) subsp. *densiflora* (MOQUIN) AELLEN — bytel metlatý hustokvětý Tab. 65/4

Kochia scoparia subsp. *densiflora* (MOQUIN) AELLEN in HEGI III. Fl. Mitteleur., ed 2,3/2: 710, 1961. — Syn.: *Kochia scoparia* var. *densiflora* MOQUIN in DC. Prodr. Syst. Natur. 13/2: 131, 1849. — *K. sieversiana* (PALLAS) C. A. MEYER sensu ILJIN Fl. SSSR 6: 134, 1936. — *K. densiflora* (MOQUIN) AELLEN Mitt. Basler Bot. Ges. 2/1: 13, 1954.

Exsikáty: Fl. Exs. Reipubl. Social. Českoslov., no 1631.

Lodyha ± řídce větvená, větve (alespoň dolní) odstávající téměř pravouhle. Květy i plody na bázi s hustým věnečkem chlupů, přesahujících okvěti.

$2n = 18$ (20. Jihomor. pah.)

Ekologie a cenologie: Kolejiště nádra-

ží, přístavy a rumiště, nejčastěji ve společenstvech svazu *Sisymbrium officinalis*.

Rozšíření v ČSR: Občas zavlekán, nejspíš s materiály dováženými ze SSSR. Zatím zjištěné lokality jsou převážně v termofytiku, a to v planárním až kolinním stupni, méně v mezofytiku (max.: Pelhřimov, ca 510 m).

T: 4b. Lab. střed. (Ústí nad Labem), 5. Terez. kotl. (Lovosice; Židovice; Roudnice), 8. Čes. kras (Praha-Zlíchov), 10. Praž. ploš. (Praha: Letná, Vršovice, Hloubětín, Kyje), 11. Stř. Pol. (Kolin), 15c. Pard. Pol. (Pardubice), 16. Znoj.-brn. pah. (Brno-Královo Pole), 17. Mikul. pah. (Mikulov), 18. Jihomor. úv. (Hodonice; Zaječí; lit.: Brno-Moďrice; Pohořelice), 20. Jihomor. pah. (Brno: Maloměřice, Obřany, Černovice), 21b. Hornomor. úv. (Grygov; lit.: Přerov). — M: 27. Tachov. bráz. (lit.: Planá u Mariánských Lázní), 28. Tep. vrchy (Toužim), 31. Plz. pah. (lit.: Plzeň), 49. Frýdl. pah. (Raspenava), 53c. Českodub. pah. (Sychrov), 55. Čes. ráj (Turnov), 67. Českomor. vrch. (Pelhřimov), 68. Mor. podh. Vysoč. (Rouchovany), 76. Mor. brána (lit.: Hranice), 83. Ostr. pán. (Haviřov).

Celkové rozšíření: Střední a v. Asie, adventivní v Evropě.

10. *Bassia* ALL. — trnoplodník

Bassia ALLIONI Mém. Philos. Math. Soc. Roy. Turin 3: 177, 1766. — Syn.: *Echinopsilon* MOQUIN Ann. Sci. Natur., Paris, ser. 2, 2: 127, 1834.

Lit.: KILIÁN Z. et KRKAVEC F. (1961): Floristický obraz rudišť na Ostravsku. Přírod. Čas. Slez. 22: 255-264.

Jednoleté byliny. Květy oboupohlavné, po 2-3 přisedlé v úžlabí listů, bez listenců. Okvěti mělce Scipé, ± chlupaté; tyčinek 5, blizny 2. Nažka kulovitě vejcovitá, horizontální, obklopená zvětšeným okvětím s 5 (někdy též se 3) trnovitými nebo hrbolkovitými, paprscitě odstálými výrůstky. Semeno horizontální; zárodek kruhovitě zakřivený. — Asi 10 druhů ve vnitrozemí Eurasie a v s. Africe (australské druhy patří do rodu *Austrobassia* ULBRICH), zavlečené i v dalších oblastech. — Anemogam.

1. *Bassia sedoides* (PALLAS) ASCHERS. — trnoplodník rozchodníkovitý

Bassia sedoides (PALLAS) ASCHERSON in SCHWEINFURTH Beitr. Fl. Aethiop. 1: 187, 1867. — Syn.: *Salsola sedoides* PALLAS Reise Prov. Russ. Reichs 1: 213, 1771. — *Echinopsilon sedoides* (PALLAS) MOQ. Ann. Sci. Natur., Paris, ser. 2, 2: 127, 1834. — *Kochia cinerea* (W. et K.) SLOBODA Rostlinnictví 251, 1852.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Exs. Austro-Hung., no 3851. — Fl. Rom. Exs., no 951. — Herb. Fl. Ross., no 434, 3516. — SCHULZ Herb. Norm., ser. n., no 143.

Lodyha přímá, 20-40(-60) cm vys., řídce jednoduše větvená, podélně rýhovaná, hustě kadeřavě chlupatá, později olýsalá. Listy čárkovité, 5-12 mm dl., 1,0-1,5 mm šir., na vrcholu zaobleně špičaté, málo zúženou bázi přisedlé, masité, na průřezu půlkruhovitě, ± odstále dlouze chlupaté. Květy přisedlé v klubičkách po 2-3 v úžlabí listů nebo listenů, skládajících řídké lichoklasy. Okvěti hustě chlupaté, za plodu s 5 špičatými, na bázi rozšířenými, často nestejnými

mi výrůstky. Semeno asi 2,5 mm vel., tmavohnědé. VIII-IX. Tf.

Vyskytoval se v letech 1960-66 na rudišti Vítkovických železáren u Polanky nad Odrou (fyt. o. 83. Ostr. pán.), zřejmě zavlečený se sovětskou železnou rudou. Původní v Maďarsku (údaje ze Slovenska jsou nejisté), Rumunsku, Bulharsku, j. části evropského SSSR, Zakavkazsku, Střední Asii, z. Mongolsku a z. Číně. Občas zavlekán i jinam do Evropy (mapa: AFE 1980: 55).

Poznámka: Ojediněle byl v Brně u textilní továrny Mosilana nalezen další druh, *Bassia tricuspis* F. MUELLER [= *Sclerolaena tricuspis* (F. MUELLER) ULBRICH], původní v Austrálii (J. DVORÁK et KÜHN Preslia 38: 328, 1966). Zřejmě šlo o přechodné zavlečení s dováženou vlnou.

Ve stř. Evropě (NSR, NDR, Rakousko) byl dále několikrát nalezen zavlečený druh *Bassia hyssopifolia* (PALLAS) O. KUNTZE, původní v j. části evropského SSSR, v Zakavkazí, Íránu, sovětské Stř. Asii a dále až po Mongolsko, jehož výskyt u nás není vyloučen. Vyznačuje se za květu lysým okvětím a za plodu dlouhými, háčkovitě zahnutými výrůstky.